

VIDEN OM

Kurssikringsinstrumenter i årsrapporten

Med en voksende globalisering og større samhandel med udenlandske kunder har mange virksomheder behov for og ønske om at sikre virksomheden mod fremtidige udsving i eksempelvis valutakurser og råvarepriser. For at sikre sig kan virksomhederne gøre brug af utallige muligheder, hvoraf de mest kendte er valutaterminkontrakter, swaps, optioner og futures.

Definition

Finansielle instrumenter dækker over både primære og afledte finansielle instrumenter. De primære finansielle instrumenter knytter sig oftest til virksomhedens aktivitet og omfatter blandt andet tilgodehavender, likvider, leverandørgæld og prioritetsgæld, mens afledte finansielle instrumenter defineres som et finansielt instrument:

- hvis værdi ændres som følge af ændringer i en specifik rentesats, værdipapirkurs, råvarepris, valutakurs eller lignende variabler (kaldet "det underliggende")
- som ved indgåelsen ikke kræver eller kun kræver begrænset nettoinvestering i forhold til andre typer kontrakter, der påvirkes på tilsvarende måde på ændrede markedsvilkår
- som afregnes på et fremtidigt tidspunkt.

Ændringer til årsregnskabsloven

Den gældende årsregnskabslov indeholder enkelte bestemmelser vedrørende afledte finansielle instrumenter. Herudover kan IAS 39 Finansielle instrumenter: Indregning og måling anvendes til udfyldelse af lovens rammer. Fra den 1. januar 2018 har IFRS 9 Finansielle instrumenter været gældende.

Ændringen til årsregnskabsloven, der træder i kraft med virkning fra regnskabsår, der starter 1/1 2020 og senere, åbner op for en fortolkning efter IFRS 9 i stedet for IAS 39. Hvis IFRS 9 vælges som fortolkning til årsregnskabsloven (den gældende og ændrede), kan dette alene ske i det omfang, at IFRS 9 ikke er i konflikt med lovens ordlyd.

Hvis IFRS 9 vælges som fortolkning til årsregnskabsloven, vil det kræve en grundig gennemgang af standarden, da IFRS 9 grundlæggende ændrer ved den regnskabsmæssige behandling af de finansielle kontrakter.

Kategorisering

De afledte finansielle instrumenter opdeles regnskabsmæssigt i to grupper "spekulation" og "regnskabsmæssig sikring".

REVISION OG REGNSKAB
Juli 2019

”

Hvis en finansiel kontrakt ikke kan kategoriseres som en sikringskontrakt, er den en spekulationskontrakt.

”

Denne publikation er skrevet i generelle vendinger og skal alene betragtes som generel vejledning. Publikationen dækker ikke specifikke situationer, og du bør ikke handle - eller undlade at handle - uden at have fået professionel rådgivning. Kontakt venligst BDO for at drøfte de specifikke problemstillinger. BDO, vores partnere og medarbejdere påtager os ikke ansvar for tab foranlediget af en handling, der er taget - eller ikke er taget - på baggrund af oplysningerne i denne publikation.

Hvis der er tale om regnskabsmæssig sikring, skelnes der mellem ”dagsværdisikring” og ”sikring af fremtidige pengestrømme”. Hertil kommer sikring af nettoinvesteringer i en selvstændig udenlandsk enhed. Indregning af de løbende værdireguleringer er forskellig, alt efter hvilken type af sikring der er tale om.

Ved regnskabsmæssig sikring skal værdien af den finansielle kontrakt indregnes i balancen. Den løbende værdiregulering skal ved dagsværdisikring indregnes som en finansiell post i resultatopgørelsen, mens værdireguleringen ved sikring af fremtidige pengestrømme skal indregnes over egenkapitalen indtil tidspunktet for realisation.

Hvis en finansiell kontrakt ikke opfylder betingelserne for at være regnskabsmæssig sikring, er det en spekulationskontrakt, og værdireguleringen af kontrakten skal i så fald indregnes i resultatopgørelsen.

Figur 1 viser den regnskabsmæssige behandling, opdelt på sikringstyper.

Figur 1: Regnskabsmæssig behandling af sikringsinstrumenter:

Kategori af finansielle kontrakter	Første indregning	Efterfølgende indregning	Løbende værdiregulering
Spekulation Det sikrede	IR	IR	IR
Sikringskontrakten	Kostpris	Dagsværdi	Resultatopgørelse
Sikring af dagsværdi Det sikrede	Kostpris	Dagsværdi/amortiseret kostpris	Resultatopgørelse
Sikringskontrakten	Kostpris	Dagsværdi	Resultatopgørelse
Sikring af fremtidige pengestrømme Det sikrede	IR	IR	IR
Sikringskontrakten	Kostpris	Dagsværdi	Egenkapital (indtil realisation) Resultatopgørelse for så vidt angår den ineffektive del
Sikring af nettoinvesteringer i en selvstændig udenlandsk enhed Det sikrede (valutadelen)	Kostpris	Dagsværdi for så vidt angår valutakursregulering	Egenkapital for så vidt angår valutakursregulering
Sikringskontrakten	Kostpris	Dagsværdi	Egenkapital for så vidt angår valutakurs

Betingelser for sikring

Årsregnskabslovens regler for sikring kan kun benyttes, såfremt følgende betingelser opfyldes:

- Sikringstransaktionen skal sikre virksomheden mod en risiko.
- Sikringstransaktionen skal være effektiv til at reducere ovennævnte risiko.
- Ved sikring af fremtidige pengestrømme skal det være meget sandsynligt, at transaktionerne bliver gennemført.

Desuden er det en betingelse, at der indgår en ekstern part i sikringsforholdet, hvilket udelukker muligheden for at indgå koncerninterne sikringstransaktioner, da eventuelle gevinster eller tab vil blive elimineret ved regnskabskonsolideringen.

En uddybende beskrivelse af de enkelte betingelser for regnskabsmæssig sikring kan findes i henholdsvis IAS 39, afsnit 88 og IFRS 9 afsnit 6.4.1.

Opfyldes betingelserne for sikring, skal virksomheden skelne mellem tre typer af sikringsforhold:

- sikring af dagsværdi
- sikring af fremtidige pengestrømme
- sikring af en nettoinvestering i en selvstændig udenlandsk enhed.

Sikring af dagsværdi

Sikring mod ændringer i dagsværdien af et indregnet aktiv/forpligtelse eller en identificerbar del af sådan et aktiv/forpligtelse.

Som eksempler kan nævnes kurssikring af en obligationsbeholdning med fast rente, hvor en stigning i renteniveauet vil medføre kursfald eller sikring af valutarisiko på et tilgodehavende i fremmed valuta.

Sikring af fremtidige pengestrømme

Sikring mod ændringer i beløbsstørrelsen på fremtidige transaktioner.

Som eksempler herpå kan nævnes et forventet køb af varer eller driftsmidler i fremmed valuta, hvor man ønsker at sikre sig mod kursstigning frem til det forventede anskaffelsestidspunkt, sikring af valutakurs på fremtidige salgstransaktioner eller sikring mod rentestigning på et variabelt forrentet lån.

Sikring af en nettoinvestering i en selvstændig udenlandsk enhed

Sikring mod valutakurstab på beholdning af aktier og lignende i udenlandske dattervirksomheder og associerede virksomheder.

Indregning

Den første indregning af afledte finansielle instrumenter skal ske, når virksomheden bliver underlagt sikringsinstrumentets kontraktlige bestemmelser. Første indregning skal ske til kostpris, svarende til det beløb det har kostet at indgå kontrakten.

Herefter skal virksomheden opgøre dagsværdien af de ikke-afsluttede kontrakter og indregne til dagsværdi i balancen. Dagsværdien svarer i princippet til, hvad kontrakten kan afstås for, eller hvad det vil koste at træde ud af kontrakten. Denne positive eller negative værdi for virksomheden indregnes i balancen, som henholdsvis aktiv (tilgodehavender) eller forpligtelse (gæld).

Posteringen af de løbende værdireguleringer afhænger som tidligere beskrevet af, hvilken regnskabsmæssig kategori af kontrakt, der er tale om, jf. figur 1.

Modregning

Den generelle regel om modregningsforbud kan fraviges ved indregning af indtægter og omkostninger fra sikringsinstrumenter og det sikrede, når der er tale om sikring af dagsværdier. I resultatopgørelsen vises en nettoværdiregulering af det sikrede og sikringskontrakten.

Årsregnskabslovens § 50, stk. 2 stiller dog krav om, at bruttoværdien af de modregnede beløb skal oplyses i noterne.

I balancen må der ikke ske modregning af det sikrede aktiv/forpligtelse og sikringsinstrumentet. Det sikrede aktiv og forpligtelse skal opgøres adskilt fra sikringsinstrumentet.

Hvem skal anvende reglerne?

Danske virksomheder fra og med regnskabsklasse B skal anvende reglerne om indregning og måling af afledte finansielle instrumenter, jf. årsregnskabslovens §§ 33, 36, og 37 samt de tilhørende notekrav. Hertil kommer muligheden for at anvende § 37 a, hvorefter det er muligt ligeledes at måle de sikrede finansielle aktiver og forpligtelser til dagsværdi, når de er genstand for en effektiv regnskabsmæssig sikring.

Årsregnskabsloven har ikke en detaljeret beskrivelse af den regnskabsmæssige behandling. For en uddybning henvises derfor til de internationale regnskabsstandarder IAS 32 og IAS 39 samt IFRS 9 for bidrag til fortolkning.

Virksomheden kan som et alternativ til årsregnskabsloven vælge at anvende fuld IFRS for indregning og måling af finansielle instrumenter. Tilvælges IFRS for indregning og måling er virksomheden også omfattet af tilhørende præsentations- og oplysningskrav i IFRS, som fx IFRS 7 og 13.

Præsentation af og oplysning om afledte finansielle instrumenter

Ledelsesberetningen

Virksomheder i regnskabsklasse C og D skal beskrive de særlige risici ud over almindeligt forekommende risici inden for virksomhedens branche, herunder forretningsmæssige og finansielle risici, som virksomheden påvirkes af.

Disse risici kan virksomheden i en grad sikre sig mod ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at beskrive:

- hvilke finansielle instrumenter, der anvendes
- hvilke risici, der er knyttet hertil
- baggrunden for, at disse finansielle instrumenter anvendes eller opstår.

Herudover anbefales det, at der gives oplysninger om:

- virksomhedens politik mht. styring af risici knyttet til finansielle instrumenter
- hvorvidt virksomheden prøver at undgå en koncentration af risici
- tiltag til reduktion af risici.

Med ændringerne til årsregnskabsloven, der træder i kraft med virkning fra regnskabsår, der begynder 1. januar 2020, skal virksomheder i regnskabsklasse C og D i ledelsesberetningen medtage nedenstående oplysninger, når de i væsentligt omfang anvender finansielle instrumenter:

- En beskrivelse af virksomhedens mål og politikker for styring af finansielle risici, herunder virksomhedens politik for sikring for alle større grupper af forventede fremtidige transaktioner, for hvilke der anvendes regnskabsmæssig sikring, og
- En beskrivelse af virksomhedens risikoeksponering i forbindelse med mulige ændringer i priser, kreditværdighed, likviditet og pengestrømme.

Omfanget og indholdet af beskrivelserne i ledelsesberetningen vil være afhængig af, i hvilket omfang virksomheden anvender finansielle instrumenter, og i hvilket omfang virksomheden er eksponeret over for de forskellige typer af finansielle risici.

Anvendt regnskabspraksis

I beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis skal der gives oplysninger om:

- kriterier for indregning af finansielle aktiver og forpligtelser i balancen
- værdiansættelsesmetoder ved første indregning samt ved efterfølgende måling, herunder udgangspunktet for målingen
- kriterier for resultatføring af indtægter og omkostninger knyttet til finansielle aktiver og forpligtelser.

Noteoplysninger

Årsregnskabsloven indeholder særlige oplysningskrav i forbindelse med anvendelse af afledte finansielle instrumenter. Der skal gives oplysninger om omfanget og karakteren af det afledte finansielle instrument, hvilket vil omfatte de væsentligste aftalevilkår, fx valuta, mængde og løbetid. Der skal også oplyses om sikkerheden for pengestrømmene, hvilket vil afhænge af modpartens betalingsevne.

Noteoplysningskravet gælder som udgangspunkt for det enkelte finansielle instrument, men gruppering af oplysningerne er tilladt, såfremt det sker for en ensartet gruppe af afledte finansielle instrumenter.

Baggrunden for oplysningskravet er, at afledte finansielle instrumenter kan udgøre en stor risiko for tab eller gevinst for virksomheden, som det er væsentligt for regnskabsbrugerne at få oplysninger om.

Noteoplysningskravet er gældende fra og med regnskabsklasse B.

**HAR DU SPØRGSMÅL,
SÅ KONTAKT DIT
NÆRMESTE BDO
KONTOR**

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet revisions- og rådgivningsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og en del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger mere end 1.200 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har ca. 80.000 medarbejdere i mere end 160 lande.

WWW.BDO.DK